

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. Quis concedere possit Ecclesiis jus sepulturæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ARTICULUS III.

Quis concedere possit Ecclesiis jus sepulture?

(docentis, non posse quem relicto Majorum sepulchro eligere sibi sepulturam in Ecclesia, *quæ de jure, vel privilegio cimiterium non habet*) subjungit, quod hoc fallat in Ecclesiis omnibus, ubi sunt religiosa persona in conventu, in quibus missæ, & divina officia celebrantur, ut clarè probat hæc litera, ibi: *mortuorum sepultura, & cimiteria apud illas Ecclesias, & monasteria ex antiquo esse disposita, in quibus Religiosorum Fratrum Conventus, &c.* ponderando illa verba, ex antiquo esse disposita, quæ magis videntur referenda ad jus commune, & ad dispositionem, quæ fit per viam legis, quam per viam privilegii, ut in Auth. de appellat. circa princip. junctâ Gloss. V. Antiquitati; & paulò post ad opinionem Abbatis restringentis textum ad Monasteria, *quæ habent populum*, volentis opinioni suæ suffragari Clementinam dudum, ubi Mendicantes obtinuerunt jus sepulture ex privilegio Apostolicæ Sedis: ergo illis antea non competebat de jure commune: nam frustra ex privilegio impetratur, quod de jure commune competit, L. ult. C. de Theaur. l. 10. l. 1. §. quod beneficium, ff. ad municipalem, gloss. 1. in c. 1. de rescript. Ad hanc, inquam, opinionem respondet Fagnanus cit. n. 6. Intellectus Abbatis nimis restringit hanc literam, quæ generaliter loquitur de monasteriis, & fundat se in divinatorum frequentia, & contra Abbatem allegat textum expressum in c. ubiunque 13. q. 2. ubi Concilium Triburien. statuit, ut si fieri possit, primò quis sepeliatur in Ecclesia Episcopali; deinde in Ecclesiis monasteriorum, ubi Religiosa degit congregatio; tertio in plebibus, seu capellis, ubi decimæ persolvuntur: ad idem facit textus apertus in c. Agapitus 16. q. 1. ubi Gregorius arguit Episcopum de Urbe veteri, quod inhumaniter prohiberet missas celebrari, & mortuos sepeliri in monasterio S. Gregorii, jubetque, ut de cætero hoc permittat, absque ulla contradictione; & quamvis Hugo, Laurent. & Joannes dicant, illum textum loqui de monasterio habente populum, tamen, ut inquit ibi Archidiaconus, circa medium, isti Patres erraverunt in facto; quia monasterium Sancti Gregorii non habet populum. Ad Clement. dudum, respondet, privilegium Mendicantium non fuisse inutile, quia jus antiquum erat dubium propter varietatem opinionum, e. super specula, ne Clerici, vel Monachi.

Communi, nec consuetudine, vel præscriptione habet jus recipiendi defunctorum cadavera ad sepulturam, R. loquendo universim de tota Ecclesia, solum Papam; Legatum à Latere in sua Provincia: Episcopum in sua Diocesi, id posse concedere, ut tradit Barbosa de officio Parochi c. 26. n. 9. quem citat, & sequitur Pirhing h. t. n. 32. Et quamvis præcedente articulo ostensum sit, hoc jus concessum esse; non solis Ecclesiis Parochialibus, sed etiã Monasteriorum, ubi religiosa congregatio Regularium degerit, tum ex c. Fraternitatem 3. h. t. de quo n. 2391. & c. ubiunque relato n. 2395. ubi statuitur, ut si fieri possit, primò quis sepeliatur in Ecclesia Episcopali: deinde in Ecclesiis Monasteriorum, ubi religiosa degit congregatio: tertio, ubi quis decimas percipiebat: censet tamen Pirhing loc. cit. textum istum de Monasteriis habentibus populum intelligi debere; sed hujus nullam rationem, vel legem affert; & hujus limitationis nullum verbum habetur, vel in cit. canonibus, ut ostendimus loc. cit. nec in decretalibus.

Citat quidem 1. Clement. dudum §. ve. 2403 rum, sed de hac jam constat ex dict. a n. 2402. deinde 13. q. 1. c. Ecclesias 1. sed ex hoc c. nihil ad intentum concluditur; verba illius sunt: *Ecclesias singulas singulis Presbyteris dedimus: parochias, & cimiteria ejus divisimus: & unicuique jus proprium habere statuimus: ita videlicet, ut nullus alterius parochia terminos aut jus invadat: sed sit unusquisque suis terminis contentus, & taliter Ecclesiam, & plebem sibi commissam custodiat, ut ante tribunal æterni iudicis ex omnibus sibi commissis rationem reddat: & non iudicium, sed gloriam pro suis actibus accipiat;* Sic Dionysius Papa, scribens Severo Episcopo, epist. 2. Nam ex hoc textu solum habetur, nullum Presbyterum, qui jus solius suæ Ecclesiæ per Ecclesiarum divisionem est attributum, debere, aut posse licite in Ecclesia alterius sibi jus aliquod usurpare; quod omnino verum est; nam de hoc textu agit; non autem eum, qui præest Ecclesiæ, cuius attributum est recipiendi ad sepulturam in Ecclesia sua quoscunque, quibus licet etiam extra parochialem eligere sepulturam etiam in Ecclesiis Monaster. juxta id, quod habetur in cit. c. Fraternit. & c. ubiunque. Dices:

2405 Dices: si Monasteria in suis Ecclesiis jure communi haberent jus recipiendi ad sepulturam cadavera defunctorum (saltem salvis juribus Parochialibus quoad portionem funeralem, debitam ob sacramenta illis vitæ tempore in Parochiis suis ministrata) qui apud eos elegerunt sepeliri, frustra concessum fuisset illis privilegium funerandi tales, salvis juribus parochialibus, quoad dictam portionem funeralem; certum autem est, Monasteriis quibusdam concessum esse tale privilegium, Clement. dudum 2. h. t. §. *Hujusmodi*, ubi decernitur, quod prædicti Regulares (Ordinis Prædicatorum) liberè possint in Ecclesiis, vel locis suis ubilibet constitutis liberam (ut sequitur) habere sepulturam: videlicet quod omnes ad eam recipere valeant, qui sepeliri elegerint in locis, & Ecclesiis memoratis.

2406 Ubi post hæc ita subjungitur: *Verùm ne parociales Ecclesie, & ipsarum Curati, sive Rectores*, qui ministrare habent Ecclesiastica Sacramenta, quibus noscitur de jure competere, prædicare, seu proponere verbum Dei, & confessiones audire fidelium, *debitis, & necessariis beneficiis defraudentur*, cum Operariis mercedis exhibitio debeatur: *auctoritate Apostolica constituimus*, & ordinamus eadem, ut dictorum Ordinum fratres, de obventionibus omnibus tam funeralibus, quam quibuscunque & quomodocunque relictis distinctè vel indistinctè, ad quoscunque certos, vel determinatos usus, de quibus etiam quarta, sive Canonica portio dari, sive exigi non consuevit, vel non debet de jure: nec non de datis vel qualitercunque donatis in morte, seu mortis articulo in infirmitate donantis, vel dantis, de qua decesserit quomodocunque directè, vel indirectè fratribus ipsis, vel aliis pro eisdem *quartam partem* (quam auctoritate Apostolica taxamus, & etiam limitamus) *parociales sacerdotibus, & Ecclesiarum Rectoribus, seu curatis largiri integre teneantur.*

2407 Addit deinde, in seqq. §. *Facturi*, obligationem faciendi, curandi, quod nec alii, nec aliis, à quibus quarta hujusmodi animè deberetur, ad ipsorum fratrum utilitatem, vel commodum hujusmodi sicut relictis, aut in eos taliter data, vel do-

Tom. III.

nata procedant, seu quod in morte, vel ab infirmis hujusmodi dandum vel donandum fratribus ipsis existeret: in eorundem dantium, vel donantium sanitate, sibi dati vel donati procurent. In quibus per ipsos vitandis, inquit, eorum intendimus conscientias onerare: ut si (quod absit) per fratres ipsos dolo vel fraude, quicquam in hac parte agi fortasse contigerit (præter id, quod eos propterea dictis sacerdotibus, Rectoribus, & Curatis teneri volumus) etiam distincta ratio, in extremi judicii examine requiratur ab eis. *Ultra portionem autem hujusmodi, nihil valeant parociales Rectores, curati, & Prælati exigere supradicti*, neque illis dicti fratres amplius impendere sint adstricti, neque ad id, à quoquam possint aequaliter coerceri. Mos etenim (ut in cunctis æqualiter & pacificè favente Domino procedatur) universa privilegia, gratias, indulgentias, verbo seu scripto, sub quacunque forma, vel expressione, seu conceptione verborum, à nobis vel Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus cuicunque ordinum prædictorum concessa, nec non consuetudines, conventiones, statuta & pacta, in quantum sunt præmissis, vel alicui præmissorum contraria, ea penitus revocamus, vacuamus, cassamus, & irritamus: quin imò cassa, vacua, & irrita nuntiamus, & decernimus nullius profusus existere firmitatis.

Ad hos postremos §. *Verùm, & Facturi*, constabit ex dicendis in seqq. pro eo autem, quod principaliter petit objectio, not. textum illum in §. *Hujusmodi*, appellare supra statutum, & ordinationes factas super præcedentibus, observanda quadam deinceps constituta sunt, ut sopiretur gravis, & periculosa discordia, quæ inter Prælatos, & Rectores extitit suscitata super prædicationibus fidelium populis faciendis, eorum confessionibus audiendis, poenitentis injungendis eisdem, & tumulandis defunctorum corporibus, qui apud fratrum ipsorum Ecclesias, sive loca noscuntur eligere sepulturam, & deinceps in Ecclesia Dei pax constitueretur, & conservaretur; hic enim principalis erat finis hujus Clementinæ.

Not. 2. dictos Regulares, jam ante hæc Clementinam, usos esse *jure recipiendi ad sepulturam suæ Ecclesie cadavera defun-*

Aaaa

defunctorum, qui apud ipsos elegerunt sepeliri: discordiam quoad tumulanda defunctorum cadavera potissimum ex eo natam, quod dicti Prælati, & Rectores parocchialium Ecclesiarum per ejusmodi funerationem in Ecclesiis Regularium, viderent sibi suisque Ecclesiis decedere donationes causa mortis, oblationes in funeribus, & similia; quandoque etiam fideles indebitè inductos à Regularibus ad sepulturas apud ipsos eligendas; vel etiam ad sepulturam receptos, qui sepulturam sibi nondum eligere poterant, ut constat ex querelis depositis apud sedem Apostolicam contra Hospitalarios in *c. in nostra* 10. *b. z.* ut retulimus n.

2410 In hunc ergo finem (tollendam nimirum discordiam inter Clericos seculares, & Regulares) etiam occasione funerum, Pontifex, tanquam Judex controversiæ, pro hujusmodi discordiæ compositione, per sententiam resolvit, & quod alias jure communi constitutum erat, ut constat ex *num. 2391.* Regularibus competere jus ad sepulturam recipiendi cadavera defunctorum, qui apud ipsos sepeliri elegerunt, *sed non aliter*, quàm si persolvant Ecclesiæ parochiali (ex qua talis defunctus erat,) portionem canonicam funeralem, prout jure constituta erat; ut patebit legenti attentè textum illius Clementinæ; quo habetur jus recipiendi defunctos ad sepulturam, competere Monasteriis non *mero privilegio*, ut communiter dicunt contrarii, ex vi hujus Clementinæ, sed ex sententia definitiva Papæ secundum jus antiquum in *c. Fraternalitatem, & c. ubi canonicæ*, quibus præmissis:

2411 *R. 1.* ad object. *num. 2405.* N. suppositum majoris, jam enim ostensum est illud jus Regularium non esse *merum privilegium*. *R. 2.* esto esset privilegium, quia tamen insertum est juri communi, ut constat, æquè tenet rationem legis communis, quàm jus Parochiarum, quamvis in eo differat, quod Ecclesiæ parochiali salva esse debeat portio funeralis, si Parochianus ex electione facta sepultus sit in Ecclesia Regularium. *R. 3.* N. ma. nam constitutio Clementina cit. concedendo privilegium (si transmittatur, hoc jus competere Regularibus *ex privilegio, & non jure communi*) non tendebat principaliter ad Regulares in dato casu privilegiandos tali

jure, sed ad dirimendam controversiam inter Prælatos, & Rectores Ecclesiarum parocchialium ex una; & dictos Regulares ex altera parte, subortam occasione usûs dicti juris, declarando jus cujus partis, nempe posse ad sepulturas Regularium recipi defunctos etiam parochianorum, sin ibi egerunt sepeliri; e contra verò nihilominus Ecclesiis parocchialibus portionem funeralem deberi perinde, quàm si in eisdem tumulati essent.

ARTICVLVS IV.

An pro sepultura aliquid exigi, vel accipi possit?

R. *S*epultura supponat solum pro humo, seu terra nondum sacra, posse illam emi, ac vendi licitè, quantumvis eo sine contingat, ut deinde in sepulturam Fidelium consecretur, vel benedicatur, est communis, ut tradit D. Thomas 2. 2. q. 100. *a. 4. ad 3.* Suarez *l. 4. de Simon. c. 14. num. 17. & alii*; quia talis terra est quid merè temporale. Postquam autem in sepulturam fidelium sacra est, vel benedicta, foret simonia juris etiam naturalis, & divini, pretium pro illa exigere, vel accipere intuitu consecrationis, vel benedictionis ita, ut hæc veniret in appetitionem, ut pluribus constat *ex dict. l. 5. tit. 3. de simonia*; & hoc universim dicendum est, committi simoniam, exigendo, vel accipiendo pecuniam, vel aliud temporale, pretio æstimabile pro sepulchro, seu terra jam deputata pro sepeliendis Fidelium cadaveribus in illa, si titulo loci sacri (videlicet, quod terra sit *benedicta*, vel in *Ecclesia*, vel loco *Ecclesiæ digniore*), aliquid exigatur, vel accipiat; nam in tali casu ratio *rei sacræ* veniret in appetitionem, quod citra dubium simoniacum est; de quibus fuscè agimus *l. 5. tit. 3. præsertim a num. 4105.* hæc de sepultura, sumpta pro solo loco, seu terra, in qua cadavera tumulantur, vel reconduntur.

Questio est de sepultura, prout supponit pro jure, quod quis habet, ut in tali loco sacro sepeliatur ipse? vel etiam sui descendentes, aut ex familia? hoc jus accipi potest de consensu Ecclesiæ sibi, suisque in tali loco cæmeterii, vel etiam Ecclesiæ, cryptam, vel cadaverum locum receptivum aedificando, ut constat ex consuetudine